

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشه کی

الحمد لله والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم.

له سهر داواکاری و به پیویست زانین، ئەم ره شنوسه مان خسته بهردهم عومره کاران تاوه کو زیاتر شاره زاترین به هیوای ئەنجام دانی ئەم مه راسیمه عیباده تییه به شیوه ی راست و دروستی شرعی خوئی به به لگهی ئایهت و فهرمووده سه حیحه کان.

داواکارین له پهروه ردگاری میهره بان سه فهرو عیباده ته کانتان لی قبول بکات و بیکاته پاکبونه وهو تویشووی روژی دوایی و بیبه شمان نه کات له به شداربوونی نزاو پارانه وه کانتان.

أحمد ملا فائق

۵ / ۵ / ۲۰۱۲ م

پلهو پاداشتی عومره

۱. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا». البخاري (۱۷۷۳)، ومسلم (۱۳۴۹).

واته: عومره تا عومره دهك سرينه وهی نیوانیانه.

۲. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «تَابِعُوا بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ، فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَالذُّنُوبَ كَمَا يَنْفِي الْكَبِيرُ خَبَثَ الْحَدِيدِ، وَالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةِ...». الترمذي (۶۵۰)، الصحيحة (۱۲۰۰)، النسائي (۲۴۶۷)، ابن ماجه (۲۳۳۴).

واته: به دوای به کدا حه ج و عومره بکهن، ههردو وکیان هوکاری نهمانی ههژاری و تاوانه، وه کو ئاگر که پاکه ره وهی پیسی ئاسن و ئالتون و زیوه.

۳. عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الغزى في سبيل الله و الحاج و المعتمر و فدئ الله : دعا هم فأجابوه و سألوه فأعطاهم». صحيح سنن ابن ماجه (۲۳۳۱)، والنسائي (۲۴۶۵).

واته: مواهید و حاجی و عومره کار نوینهنرن بو لای پهروه ردگار بانگی کردن وه لامیان دایه وه، چی داوا ده کهن پییان ده به خشیت.

۴. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «جِهَادُ الْكَبِيرِ، وَالصَّغِيرِ، وَالضَّعِيفِ، وَالْمَرَأَةِ: الْحَجُّ، وَالْعُمْرَةُ». صحیح سنن النسائی (۲۴۶۳)، صحیح الزغب (۱۱۰۰).

واته: جیهادی ته‌مدن گه‌وره و بچوک و ئافرهت، حه‌ج و عومره‌یه.
۵. عن أبي هريرة رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ: «من خرج حاجاً فمات كُتِبَ لَهُ أَجْرُ الْحَاجِّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ خَرَجَ مَعْتَمِراً فمات كُتِبَ لَهُ أَجْرُ الْمُعْتَمِرِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ». صحیح الزغب (۱۱۱۴).

واته: كه‌سیك بچیت بۆ حه‌ج و له رینگادا بمریت پاداشتی حه‌جی بۆ دهنوسریت تا رۆژی دواپی، وه كه‌سیك بچیت بۆ عومره و له رینگادا بمریت پاداشتی عومره‌ی بۆ دهنوسریت تا رۆژی دواپی، واته هه‌تا رۆژی دواپی هه‌ر له حه‌ج و عومره‌دان.

۶. عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَقْضِي حَجَّةً أَوْ حَجَّةً مَعِي». البخاري (۱۸۶۳)، ومسلم (۱۲۵۶).

واته: عومره‌یه‌ك له ره‌مه‌زان دا وه‌كو حه‌جیك وایه له گه‌ل مندا كردییتی.

روکنه کانی عومره

۱. ئیحرام، واته: نیهت و ووتنی (التلبیة): لبيك اللهم بالعمرة.
 ۲. ته وافی که عبه.
 ۳. سه عی نیوان سه فا و مهروه.
- واته: عومره به بیّ ئەمانه هه لده وه شیتته وه

واجبه کانی عومره

۱. پۆشیننی ئیحرام له میقاته وه.
 ۲. سه ر تاشین یان کورت کردنه وه.
- واته: به بیّ ئەمانه عومره ناته وا وه و به (فدیة) پر ده بیته وه.

سوننهته کانی عومره

بیجگه له به شه کانی روکن و واجب چیتز باس ده کریت سوننهتن و به نه کردنیان له پاداشت و ته واوی عومره که کهم ده بیته وه، به دهر له نه زانین و هه له و له بیر چوون.

● پیویسته موسولمان که دهیهویت عومره بکات کاتیک ده گاته میقات (ذوالحلیفه) ئەم کارانه ئەنجام بدات:

۱. خوشۆردن (غسل):

خۆی بشوات وه کو چۆن بۆ غوسله شه رعیهه کان خۆی ده شوات، وه پیش خوشۆردن پیویستیه کانی موو برین و نینۆک کردن ئەنجام بدات، له بهر ئەوهی نه که هویته ناو قه دهغه کراوه کانی ئیحرامه وه.

* ته نانهت ئەو ئافره تانهی له وادهی سورپی مانگانه دان یا خود له دوای منداڵ بوون دان، واجبه خۆیان بشۆن و بهرگی ئیحرام بپوشن و به شداری هه موو جوړه کانی مه راسیمی عومره بن، بیجگه له ته وافی که عبه و سه عی سه فا و مهروه، ئەوانه دوای ته واو بونیان له سورپی مانگانه ئەنجام ده دن، وه که له م فه رمووده یه دا هاتووه: عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «الْحَائِضُ وَالنَّفْسَاءُ إِذَا أَتَتَا عَلَى الْوَقْتِ تَغْتَسِلَانِ، وَتُحْرِمَانِ وَتَقْضِيَانِ الْمَنَاسِكَ كُلَّهَا غَيْرَ الطَّوَافِ بِالْبَيْتِ». صحیح

سنن أبي داود (١٥٣٤) الترمذی (٧٥٤).

۲. پۆشینى ئیحرام:

پیاوان دهیبت هموو بهرگیك له خوڤان دامالئن، هیچ پارچه پۆشاکیکیان پیوه نهمیئیت بیجگه لهو دوو پارچه پۆشاکه ی که پیی دهوتریت (ئیحرام).

* ئافرهتان بۆیان ههیه هموو جووره پۆشاکیک بپۆشن له جوور و رهنگ، بیجگه له دهستکیش و نیقاب نهیبت وه ههپارچهیهك که دهم و چاوی پی ههلیپچریت، بهلام نهگهر پارچه قوماشیک لهسهریهوه دایاتهوه بهسهر دهم و چاوی دا بهبی ههلیپچان دروسته.

* بهرگی ئیحرامی پیاوان و ئافرهتان نایبت هیچ جووره بۆنیکى پیوهیبت.

* دوای پۆشینى ئیحرام قهدهغهیه پیاوان سهریان داپۆشن به کلاو و جامانه و ههپارچهیهکی تر بیبت، یاخود گۆرهوی و خوف و پیناؤ لهپی بکهن بیجگه له نهعل نهیبت، وه دهیبت شانى راستیشی داپۆشیت: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ الْقَمِيصَ، وَلَا الْعِمَامَةَ، وَلَا السَّرَاوِيلَ، وَلَا الْبُرُئْسَ، وَلَا ثَوْبًا مَسَّهُ زَعْفَرَانٌ وَلَا وَرْسٌ، وَلَا الْخُفَّيْنِ إِلَّا لِمَنْ لَمْ يَجِدِ النَّعْلَيْنِ،...» البخاري (١٥٤٤٢)، ومسلم (١١٧٧). «وَلَا تَنْتَقِبِ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةُ، وَلَا تَلْبَسِ الْقَفَازِينَ» البخاري (١٨٣٨).

* به پۆشینی بهرگی ئیحرام ناچیتنه ناو مهراسیمی (عبادة) عومره تاوه کر به زمان نه لیت (لیک اللهم بالعمرة) خودایه ئامادهم عومره بو تو بکهم، واته پیش ووتنی ئەمه ئەگەر په شیمان بیته وه له عومره کردن به هیچ جوریک تاوانبار نابیت و فدییهی له سههرا ناکه ویت.

التلبیة

دهتوانریت دواى پۆشینی ئیحرام و (التلبیة) که پئی داخل ئەبیته ناو عومره، عومره کار خوی بشوات و بهرگی ئیحرام بگوریت و سههرا شانه بکات بیجگه له نینۆک کردن و موو لیکردنه وه و بونی خوش له خۆدان و نزیك بوونه وه له خیزان نه بیت که ئەمانه هه مووی له قه دهغه کراوه کانی ئیحرامن.

ئەگەر یه کیك گومانى هه بوو له ته واو کردنی عومره که ی به هوی نه خوشی و پرووداویکه وه، دهتوانیت له کاتی ووتنی (التلبیة) مه رج دابنیت و بلی (ئامادهم په روهردگار عومره بکهم به مه رجیک هه رکاتیك هۆکاریکی ریگر هه بوو ده رچم له ئیحرام)، ئەوا ئەگەر بوی ته واو نه کرا تاوانبار نابیت و فدییهی له سههرا ناکه ویت وه که له م فه رمووده یه دا

هاتوه: عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، قَالَتْ: دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى ضَبَاعَةَ بِنْتِ الزُّبَيْرِ، فَقَالَ لَهَا: «لَعَلَّكَ أَرَدْتَ الْحَجَّ؟» قَالَتْ: وَاللَّهِ لَا أَجِدُنِي إِلَّا وَجَعَةً، فَقَالَ لَهَا: " حُجِّي وَاشْتَرِطِي، وَقُولِي: اللَّهُمَّ مَحَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي ". البخاري (٥٠٨٩)، ومسلم (١٢٠٧).

واته: پیغمبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چوو بۆ لای زوباعه کی کچی زوبیر و فهرمووی: رهنگه ویستی جهجت بوو بیّت، وتی: بهردهوام نه خوشم و نازارم ههیه، فهرمووی: حج بکه و به مهرجی بگره و بلی: نامادهم حج بکه به مهرجیک ههر ریگریک هه بوو دهرچم له ئیحرام.

* ده تانریت پۆشاک ئیحرام بیوشریت پیش (میقات) که (ذو الحلیفه) یه پی ده لّین (أبیار علی) به مهرجیک، نابیت تا ده گه نه میقات نیهت و ووتنی (التلبیه) بیتن.

تاوه کو (التلبیه) نه لّین ناچنه ناو مه ناسیکی عومره وه، له بهر کردنی ئیحرام وهک ده ستویژ گرتن وایه بۆ نویژ وه ووتنی (التلبیه) وه کو (الله اکبر) ی دابه ستنی نویژ وایه.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، قَالَ: «انْطَلَقَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْمَدِينَةِ بَعْدَ مَا تَرَجَّلَ، وَادَّهَنَ وَلَبَسَ إِزَارَهُ وَرِدَاءَهُ هُوَ وَأَصْحَابُهُ». البخاري (١٥٤٥).

واته: پیغه مبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مه دینه دهر چو له گه لّ ها وه له کانیدا پاش له بهر کردنی ئیحرام و قز داهینان و چه ور کردنی.

* نویژی سوننهتی پاش پوشینی ئیحرام، وه کو سوننهت هیج فهرمووده کی له سهر نه هاتووه، به لام ده توانریت دوو رکاتی ده ستونویژ بیت یا خود چوونه مزگهوت بیت، یان هر سونه تیکی تر بیت له مزگهوته کی (ذو الحلیفه) بکهیت و به لکو نویژ کردن له میقاتی (ذو الحلیفه) سوننهته و شوینیکی به بهر ه کته وه ک له م فهرموودانه دا هاتووه:

عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَوَادِي الْعَقِيقِ يَقُولُ: «أَتَانِي اللَّيْلَةَ آتٍ مِنْ رَبِّي، فَقَالَ: صَلِّ فِي هَذَا الْوَادِي الْمُبَارَكِ». البخاري (١٥٣٤).

واته: عومهری کوری خه تتاب خوی لی رازی بیت ووتی: گویم لی بوو پیغه مبهر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فهرمووی: نه مشه و نیر دراویک لای پهروه دگار مه وه هات و ووتی نویژ له م شیوه بهر یژ و بهر ه کته داره دا بکه.

عن ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قِيلَ لَهُ: «إِنَّكَ بِطَحَاءِ مُبَارَكَةٍ». البخاري (١٥٣٥).

واته: تو له شوینیکی ته ختایی به بهر ه کته دایت.

وفي رواية: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَرَكُعُ بِذِي
الْحُلَيْفَةِ رَكَعَتَيْنِ» . مسلم (١١٨٤).

واته: پیغمبری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوو ركات نويژی له (ذو الحلیفه)
میقات کرد.

* پاش نويژه که ههر له سنووری مزگهوتی (ذو الحلیفه) دا روو بکهره
قیله و بلی (لبیک اللهم بالعمرة)، (لا رياء فيها ولا سمعة) نامادهم
پهروهردگار عومره بکهم به بی ریا و دهربرین.

* له دواى وتی ئەمەى پيشوو دهچيته ناو مهراسیمی عومره وه، واجبه
بهردهوام بوون له سهر ووتنی (التلبية) به گویره ی توانا و تیکه لکردنی
زیکر و نزا و قورئان خویندن له نیوانیاندا، به مهرجیک ههر یه کیک بو
خوی بیکات به دهنگی بهرز، (التلبية) ش بریتیه له «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ،
لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ
لَكَ».

واته: نامادهم خوی پهروهردگار نامادهم، هیچ هاوهل و
شهریکیکت نییه و هه موو سوپاس و ستایش و نیعمه تیک بو تویه له گه ل
هه موو مولک و بونیکدا، هیچ هاوهل و شهریکیکت نییه.

ده بیټ ئەم زیکره که شیعیاری عومره و حهجه، زۆر و بهردهوام
زیکری سهر زوبانی بیټ تا ده گاته (مه ککه) یا خود بهردهم (حجر
الأسود).

* ده توارنیټ ئەم جوړانهش تیکه‌لی (التلبیة) بکریټ:

۱. «لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ، وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ بِيَدَيْكَ، لَبَّيْكَ وَالرَّغْبَاءُ إِلَيْكَ

وَالْعَمَلُ». البخاري (١٥٤٩)، ومسلم (١١٨٤).

۲. «لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ». صحيح سنن النسائي (٢٥٧٩).

۳. «لَبَّيْكَ ذَا الْمَعَارِجِ، وَلَبَّيْكَ ذَا الْفَوَاضِلِ». أبو داود (١٥٩٠)، السنن الكبرى للبيهقي

(٩٠٣٢).

سوننهته ئەم زیکرانه ههر یه که بۆ خوی بیکات به دهنگی بهرز، به

به لگه‌ی ئەم فهرموودانه:

۱. «أَتَانِي جِبْرِيلُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَنِي أَنْ أَمُرَ أَصْحَابِي وَمَنْ

مَعِيَ أَنْ يَرْفَعُوا أَصْوَاتَهُمْ بِالتَّلْبِيَةِ». صحيح أبي داود (١٥٩٢).

واته: جبریل سه لامي خوی لیبیټ هات بۆ لام و فهرمانی پیدام

فهرمان بدهم به هاوه لایم و ئەوانه‌ی له گه‌لمن دهنگ بهرز که نهوه به

(التلبیة).

۲. «أَفْضَلُ الْحَجِّ وَالْعَجَّةِ وَالشَّجَّةِ». صحيح الجامع الصغير (١١١٢).

واته: باشترین (حج، العج)، واته دهنگ بهرز کردنه وه به
(التلبیة)، وه الشَّجُّ: خوشه‌ی خوین رشتنی قوربانیه.

۳. «ما من مُلبي يلبى الا لَبى ما عن يمينه و عن شماله من شجر و حجر
حتى تنقطع الارض من هنا و هنا». صحیح الزغیب (۱۱۸/۲).

واته: هدر که سیک (التلبیة) بلیت هیچ شتیک نییه لای راستی و
چه پی له درهخت و بهرد و ههرچی له ملا و له ولایدایه هه موو وه کو ئه و
(التلبیة) ده لینه وه.

۴. «كَانِي أَنْظُرُ إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ هَابِطًا مِنَ الثَّنِيَّةِ، وَلَهُ جُؤَارٌ إِلَى
اللَّهِ بِالتَّلْبِيَّةِ». البخاري (۳۳۵۵)، و مسلم (۱۶۶).

واته: ههروهك بینم موسا سه لامی خوی لیبت له سه ر
ته پۆلکه بهك دینه خواره وه و به دهنگی بهرز (التلبیة) ده لیت.

وهك (ئه بو حازم) ده فه رموویت: (هاوه لانی پیغه مبه ر ﷺ) ئه وه نده
به دهنگی بهرز ده پانوته وه نه ده گه بشته مه که دهنگیان دنوسا). رواة ابن
شبية الفتح (۳۳۲۴)، وسعيب بن منصور (۷/۹۴).

ئافره تان ده بیټ ئه وه نده ی که خویان و هاوه لانیان بیبستن دهنگ
بهرز بکه نه وه.

۳. چۆنیه تی چورونه ناو مزگهوتی (حهره م):

پیویسته ره چاوی ئەم شیوازانە ی خواره وه بکریت:

بیگومان حهرامه و نابیئ ئافره تان که له سوړی مانگانە دان بچنه ناو مزگهوتی حهره م و تهواف ئەنجام بدهن، ههروهک پیغه مبهەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به عایشه ی خیزانی فهرموو: «فَأَقْضِي مَا يَقْضِي الْحَاجُّ، غَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَغْتَسِلِي». البخاري (۲۹۴)، ومسلم (۱۲۱۱).

واته: ده بیئ هه موو کارێک که حاجی ده یکات ئەنجامی بدهیت (له خو شۆردن و ئیحرام و تهلییه) بیجگه له تهواف نه بیئ هه تا خو ت ده شویت (واته ته واو ده بیت).

قاچی راستت پیش بجه و بلی: «فَلْيُسَلِّمْ عَلَيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَقُلْ: اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ». أبو داود (۴۶۵)، وابن ماجه (۷۷۲).

بسم الله بکه و سلاوات له پیغه مبهەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بده و بلی: پهروه ردگار ده رگای به زه بی خو تم بو بکه یته وه.

یاخود ئەم زیکره بکه:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». أبو داود (۴۴۱).

ئه گهر که عبت لیده رکعت بو هسته و ههردوو دستت ههلبیره و
پرووه و که عبه دو عا بکه، وه ئه گهر دو عاکه ی عومهری کوری خه تتاب
ﷺ بکهیت باشزه: «اللهم أنت السلام و منك السلام فحينا ربنا
بالسلام». مناسک الحج للآلبنی ص ۲۰.

واته: خوی پوره دگار تو نوات سه لامه و سه لامه تی هه ر لای
توره یه، بمان ژینه به سه لامه تی.

بهم شیوه یه نیمامی عومهر و عبدالله ی کوری عباس ﷺ دستیان
بهرز کردو ته وه و دو عایان کردو وه له کاتی بینینی که عبه دا.

ته وافی که عبه

به ره و (حجر الأسود) ده رویت تا ده گه یته به رده می، کاتیک
گه یشتیته به رده م (حجر الأسود) له سه ر رای عبدالله ی کوری عباس
ﷺ کو تایی به (التلبیة) دیت، وه پاشان دست ده که یته بهم کارانه:

* شانی راست دهرده خهیت .

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ «اعْتَمَرُوا مِنَ الْجِعْرَانَةِ فَرَمَلُوا بِالْبَيْتِ وَجَعَلُوا أَرْدِيَّتَهُمْ تَحْتَ آبَائِهِمْ قَدْ قَدَفُوهَا عَلَى عَوَاتِقِهِمُ الْيُسْرَى» . صحیح سنن ابی داود (۱۶۵۹) .

واته: پیغه مبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و هاوه لانی که عومره یان کرد
ئیحرامه کانیان دا به سهر شانی چه بیاندا و شانی راستیان دهر خست .
* به رهو (حجر الأسود) برؤ نه گهر گونجا و بوٲ ره خسا دهستی لی
بده و ماچی بکه و سوجه دی له سهر ببه .

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : «يَسْتَلِمُ الْحَجَرَ بِيَدِهِ ، ثُمَّ قَبَلَ يَدَهُ ، وَقَالَ : مَا تَرَكْتُهُ مُنْذُ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُهُ» . مسلم (۱۲۶۸) .

واته: عبدالله ی کوری عومهر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دهستی دها له (حجر الأسود)
و ماچی ده کرد و دهیوت وازم لینه هیناوه له و کاته ی پیغه مبهر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
بینوه کردوویه تی، وه ئیمامی عومهر و عبدالله ی کوری عباس صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
سوجه یان له سهر بر دووه . الإرواء (۱۱۱۲) .

نه گهر نه ره خسا ماچی بکهیت، دهستی لییده و دهستت ماچ بکه،
نه گهر نه وهشت بو نه کرا نهوا دهستی راست هه لبره و هه موو پرووی

جهسته تی تیبه كه سلام لیكردنی و بلیّ (بسم الله الله أكبر) یاخود
ههر (الله أكبر).

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
كَانَ يَطُوفُ بِالْبَيْتِ عَلَى رَاحِلَتِهِ، فَإِذَا انْتَهَى إِلَى الرُّكْنِ أَشَارَ إِلَيْهِ». صحیح
سنن النسائی (۲۹۵).

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه، قَالَ: «طَافَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْبَيْتِ
فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ عَلَى رَاحِلَتِهِ يَسْتَلِمُ الْحَجَرَ بِمِخْجَنِهِ». مسلم (۱۲۷۳).

واته: پیغمبری خوا صلی الله علیه و آله له حجی مالئاوی دا ته وافی کرد
به سهر حوشتره که یه وه و به سهری گوجانه که ی دهیدا له (حجر الأسود)
و ماچی نه کرد.

پیغمبری خوا صلی الله علیه و آله به عومری کوری خه تنابی فهرموو: «نه ی
عومر تو پیاویکی به هیزی نازاری لاواز مهده، نه گهر چول بوو نه وا
دهستی لی بده، وه نه گهر نا رووی تیبه كه و "الله أكبر" بکه»، «وإلا
فاستقبله و کبر». الزمذی و ابن خزیمه و البیهقی (۸۰/۵).

وه عبدالله ی کوری عومریش له کاتی (حجر الأسود) دا
دهیوت: «بسم الله، الله أكبر». عبدالرزاق (۸۸۹۴)، و البیهقی (۷۹/۵).

وه عبدالله كورى عباس دهفه رموى: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَافَ بِالْبَيْتِ وَهُوَ عَلَى بَعِيرٍ، كُلَّمَا أَتَى عَلَى الرُّكْنِ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشِيءٍ فِي يَدِهِ، وَكَبَّرَ». البخاري (١٦١٣).

واته: پیغه مبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وافی نه کرد و ههر کاتیک بگه یشتایه ته ناستی (حجر الأسود) ئیشاره تی نه کرد به شتی به دهستیوه بووه و (الله اکبر) ی ده کرد.

باشان که عبه بخره لای چه پته وه و (حهوت) جار ته وافی که عبه نه نجم بده، پیوان سی ته وافی سه ره تا ده بیت به (ههروله) روشتنی خیرا نه نجمی بدن و چوار ته وافه که ی تر به روشتنی ناسایی، وه له ههر حهوت ته وافه که دا ده بیت شانی راستیان دهر که ویت.

هه موو ته وافیک له (حجر الأسود) دهست پیده کات و ده بیت ههر له ویش کوتایی پییت، وه سه ره تای هه موو ته وافیک ده بیت هه موو رووت بکه پته (حجر الأسود) و دهستی راست هه لپریت وه ک سه لام کردن بوی و بلی (الله اکبر).

عَنْ ابْنِ يَعْلَى، عَنْ أَبِيهِ، «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَافَ بِالْبَيْتِ مُضْطَبِعًا». صحيح سنن الترمذي (٦٨٢).

واته: ههموو حهوت ته وافته کانی به شانی پرووت بوو.

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: «رَمَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ الْحَجَرِ إِلَى الْحَجَرِ ثَلَاثًا، وَمَشَى أَرْبَعًا». مسلم (۱۲۶۲).

واته: پیغه مبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وافی که عبهی نه نجامدا شانی دهر که وتبوو، وه سیّ جار به (ههروله) روشتنی خیرا ته وافی نه نجامدا و چواره کهی تر به روشتنی ناسایی.

* گه یشتن به ناستی (رکن الیمانی) که ده که وینته سوچی راستی پیش (حجر الأسود)، سونه ته دهستی پیا بهینیت به بیّ ماچکردن و وتنی (الله اکبر)، نه گهر نه تتوانی به جیی ده هیلیت به بیّ دهست هه لبرین و وتنی (الله اکبر).

«مَسَحَ الْحَجَرِ الْأَسْوَدَ وَالرُّكْنَ الْيَمَانِيَّ يَحُطُّانِ الْخَطَايَا حَطًّا». الرمذی (۹۵۹)، صحیح الترغیب (۱۱۳۹).

واته: دهست لیدانی (الحجر الأسود و الرکن الیمانی) تاوان دهسپینته وه.

عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «لَمْ أَرَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَلِمُ مِنَ الْبَيْتِ إِلَّا الرُّكْنَيْنِ الْيَمَانِيَيْنِ». البخاری (۱۶۰۹)، مسلم (۱۲۶۷).

واته: ئیمامی عومهر دهفهرمویت نه مبینی پیغه مبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دهست بدات له سوچه کانی که عبه بیجگه له (الحجر الأسود و الرکن الیمانی) نه بیئت.

ئهم دهست لیدانه ده توانیئت له هه موو ته و افیک دا ئه نجامی بدات. کاتیک تیپهر بوویت له (الحجر الأسود) بهره و (رکن الیمانی) له نیوانیندا ئهم زیکره بخوینه: «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» صحیح سنن ابی داود (۱۶۵۳)، ههروهک عبدالله ی کوری عومهر دهیگی پیتته وه، بیجگه لهم زیکره هیچ جوړه زیکر و نزایه کی دیاریکراومان نیه، به لکو هه موو کهس ده توانیئت چی ده زانیئت له زیکر و دوعا بیخوینیئت.

نابیئت سه رقان بیت به قسه و بابه تی دونیاییه وه له کاتی ئه نجامدانی چهوت ته و افه که دا، له بهر ئه وه ی له ناو (عبادة) دایت.

«الطَّوَّافُ بِالْبَيْتِ صَلَاةٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَحَلَّ فِيهِ الْمَنْطِقَ، فَمَنْ نَطَقَ فَلَا يَنْطِقُ إِلَّا بِخَيْرٍ» .النسائي (۲۹۲۲).

واته: ته وافی که عبه نویژه به لّام خوی گهوره ریگهی داوه به قسه کردن تییدا، نه گهر که سیّک قسهی کرد با قسهی خیر نه بیّت نه یکات.

وه له گپړانه ووهیه کدا فهرمووی: «فأقلوا فيه الكلام». رواة الطبرانی، وفي الإرواء (۱۲۱).

واته: با قسهی که می تییدا بکن.

به ته و او کردنی ته وافی حه و ته م و گه یشتنه و هت به ئاستی (الحجر الأسود) پیویست ناکات رووبکه یته و ه (الحجر الأسود) و ده ست هه لپیت و (الله أكبر) بکهیت، له بهر نه و هی نه مانه کاری سه ره تا کردنه و هی ته و افه، تو ته و افینکی تر بیجگه له حه و ته که نه نجام نادهیت.

پاش حه و ت ته و افه که پیوان شانیان داده پویشن:

عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمِيَةَ: «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَافَ مُضْطَبِعًا». صحيح أبي داود (۱۶۵۴)، وابن ماجه (۲۹۵۴).

واته: پیغه مبهری خوا ته و افه که ی به شان دهر که و تنه و ه بووه.

هه ندیک به هه له دا چون که ده لپین ده بیّت له دوی سیّ ته و افه که ی سه ره تا که (ههروه له) ی تییدا کو تایی دیت، شان رووت کردنیش تییدا کو تایی دیت، به لکو زوربهی رای زانایان له سه ر

خویندنهوهی رووکهشی فەرمووده کهن که ده فەرمویت (طاف) واته ته و افه کهی ئەنجامدا وه ته و افیش به ههر چهوتی دهوتریت.

بروانه ئەم سەرچاوانه‌ی زانایان بو دلتیابوونت:

۱. سبل السلام للصعاني ج ۲ ص ۹۸.
۲. المغني لابن قدامة ج ۴ ص ۵۵۹.
۳. فتاوى اللجنة الدائمة ج ۱۱ ص ۲۲۵.
۴. توضیح الأحكام شرح بلوغ المرام للعبدالله بسمام ج ۳ ص ۳۷.
۵. حجة النبي صلى الله عليه وسلم للألباني ص ۵۸.

* به ره و (مقام إبراهيم) ده پۆن، که گه‌یشتنه (مقام إبراهيم) سونهته ئەم

ئایهته بخویندریته وه ﴿وَأَتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾ [البقره: ۱۹۵].، پاشان دوو ركات نویتز بکه و له ركاتی یه کهم دا سوره‌تی (قل یا ایها الکافرون...) ی تیدا بخوینه و له ركاتی دووه‌میش دا سوره‌تی (قل هو الله أحد...) بخوینه.

ئه‌گەر گونجا (مقام إبراهيم) بخهره نیوان خووت و که‌عه‌وه، ئه‌گەر دووریش بیت لی، وه ئه‌گەر نا له‌ههر شوینیکی مزگه‌وت بیت دروسته، حدیث جابر رضی‌الله‌عنہ: «ثُمَّ نَفَذَ إِلَى مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَقَرَأَ "وَأَتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى"، فَجَعَلَ الْمَقَامَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْبَيْتِ فَكَانَ

يَقْرَأُ فِي الرَّكْعَتَيْنِ "قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ" وَ "قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ" .(مسلم (۱۲۱۸)،
عجوة النبي ﷺ للألباني ص ۵۸ .

باش وایه له شوئیٔک دا نؤژ بکهیت که کس به بهردهم
نؤژه کهت دا تیپهر نه بیٔت، وه ههول بده به بهردهم هیچ نؤژ خوئیٔک دا
تیپهر نه بیٔت، له بهر ئەم ههپه شهیهی لهم فهرموده به دا ههیه: «لَوْ يَعْلَمُ
الْمَارُّ بَيْنَ يَدَيِ الْمُصَلِّي مَاذَا عَلَيْهِ، لَكَانَ أَنْ يَقِفَ أَرْبَعِينَ خَيْرًا لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ
بَيْنَ يَدَيْهِ» .(البخاري (۵۱۰)، و مسلم (۱۱۳۲) .

واته: ئەگەر بزانیٔت تیپهر یوون به بهردهم نؤژ خوئیٔک دا چه ند
تاوانبار ده بیٔت چل سال بوهستیٔت باشتره له وهی تیپهر بیٔت .
* دواى لیبونه وهی نؤژه که به ره و ناوی زه مزهم برۆ لیی بخوره وه به هه
نییه تیکی تاییه تیت بیٔت دیته دی و هه ندیکی بکه به سه رتا و ته ری بکه .
باشترین شیوازی خواردنه وه و نییه ت، شیوازه که ی عبدالله ی
کورپی عباسه رضی اللہ عنہما که ده فهرمویٔت: «ئەگەر خواردت روو بکه ره قبیله
و ناوی خواى له سه ر بیته و به سی جار بیخوره وه، وه که لیبویته وه
سوپاسی خوا بکه له سه ری،... وه بلی: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا
وَعَمَلًا مُتَقَبَلًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ" .(الإرواء (۱۱۲۵، ۱۱۲۶) .

واته: خوی پوره دگار داوی زانستی بهسود و کاری وهرگیراو
و رۆزی فراوان و شیفات له ههموو دهر دیک لیده کهم.

«ماء زمزم لما شرب له». الصحیحة (۸۸۳).

واته: پیغه مبهر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده فهر مویت: ئوی زه مزهم بۆ ههر نییه تیکه.

«إنها مباركة وهي طعام طعم و شفاء سقم». الصحیحة (۱۰۵۶).

واته: زه مزهم به به ره که ته و خۆراکی برسییه و شیفای نه خۆشییه.

* پاشان بگه رپروهه بۆ (حجر الأسود) دهستی لیده و ماچی بکه، نه گهر
نه تتوانی له دووره وه دهستی بۆ هه لبره و (الله أكبر) بکه.

«ثم رجع إلى الركن فأستلمه». حجة النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ للألباني ص ۵۸.

جابر ده فهر مویت: پاشان پیغه مبهر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گه رپروهه بۆ (حجر

الأسود) و دهستی لیدا.

سه عی نیوان سه فا و مهروه

ته وافی نیوانیان جهوت جاره، بهره و بهرزایی سه فا برؤ و که
گهیشتیته سهر بهرزایی سه فا ئەم ئایه ته بخوینه: ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ
شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا
وَمَنْ تَطَوَّعَ حَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ﴾ [البقره: ۱۵۸].

روو بکه ره که عبه و ئەم زیکره بخوینه: «الله اکبر، الله اکبر، الله
اکبر، لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملكُ وله الحمدُ يحيي و
يُميتُ وهو على كلِّ شيءٍ قدير، لا إله إلا الله وحده أنجز وعده و نصر
عبده و هزم الأحزاب وحده».

پاشان دهست هه لبره و نزا و دوعا بو خوت بکه، و جاری
دووه میش بیلیره وه و له دواییدا دهست هه لبره و دوعا بکه، وه سیههم
جاریش بیلیره وه، به لام له دواییدا دوعا مه که و بلی: «أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ

به» (مسلم ۱۲۱۸).

پیغمبره‌ری خوا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فهرمووی: وا ده‌ست پیده‌که‌م که خوی
په‌روه‌ردگار ده‌ستی پیگردوو، واته له باسدا که (سه‌فای پیش مه‌روه)
باس کردوو منیش له پیشدا ده‌چمه‌سه‌ر سه‌فا و پاشان مه‌روه.
* پاشان به‌ره‌و (مه‌روه) بکه‌وه‌ره ریّ به شیوازی ئاسایی تا ده‌گه‌یته
ئاستی گلّوپه سه‌وزه‌که، ده‌بیّت پیوان له نیوان هه‌ردوو گلّوپه
سه‌وزه‌که‌دا (هه‌روه‌له) و راگردنی هیواش بکه‌ن بیجگه له ئافره‌تان، له
دوای کوّایی گلّوپه سه‌وزه‌که به شیوازی ئاسایی ریّ بکه تا ده‌گه‌یته
سه‌ر به‌رزایی (مه‌روه).

له نیوان سه‌فا و مه‌روه هیچ زیکر و نزایه‌کی دیاریکراو نییه،
بیجگه له نزاکه‌ی عبدالله‌ی کوری مسعود و عبدالله‌ی کوری عباس
که ده‌یانووت: «رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ وَالْأَكْرَمُ». مناسک
الحج للآلبنی ص ۲۷.

واته: په‌روه‌ردگار داوای لیخو‌شبوون و به‌زه‌بیّت لی ده‌که‌م، تو
بالاده‌ست و به‌خشنده‌یت.

* گه‌یشتیته سه‌ر به‌رزایی (مه‌روه)، به‌بیّ خویندنی ئایه‌ته‌که "روایه جابر عند
النسائی رقم (۲۹۷۴)" روو بکه‌ره که‌عبه و زیکره‌که به شیوازی پیشوو بلیره‌وه
و له نیوان یه‌که‌م و دووه‌مدا ده‌ست هه‌لبیره و نزا و دو‌عای تایه‌تی

خوت بکه و له دوای سیههه جار دوعا ناکهیت، بهره و سهفا بهههمان شیوه بهریده کهویت و له نیوان گلۆپه سهوزه کهدا له هموو تهوافیک دا راکردن و ههروله دهکات پیاوان.

* بهم شیویه له سهفاوه بو مهروه تهوافی یه کهمه و له مهروه شهوه بو سهفا تهوافی دوومه، تاوه کو ههوتهم جار له سهه مهروه کوئی دیت. ههندیك بههلهدا دهچن له سهفا و چوونهوه سهه سهفا به تهوافیک دادهنن که ئههه دهکاته چوارده تهواف، وه ههوت تهوافیش واجبه، هموو نیوانی سهفا و مهروه تهوافیکه... به بهلگهی خوی پهرهردگار دهفهرموویت: ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ سَعَابِ اللَّهِ﴾ [البقرة: ۱۵۸]. له سهفاوه بو مهروه یه کیکه له نیشانه و شیعار و فهرمانی خوی بو (حهج و عومره).

تهوافی (کهعبه) ههوته که روکنه چ جای تهوافی نیوان سهفا و مهروه که واجبه له لای کوئی زانایان.

تهوافی (کهعبه) خوی گهوره دهفهرموویت: ﴿وَلَيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ﴾ [الحج: ۲۹]. به فههمان، بهلام بو سهفاوه مهروه

دهفهرموویت: ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ﴾ [البقرة: ۱۵۸]. که فهران نییه،
ئهوهی فهرانه جهوت تهوافه و ئهوهی فهران نییه چواردهیه چۆن
دهبیّت کاری و؟!!

بؤ کهعبه و سهفا و مهروه به یهك شیوه ریوایهته کان دهفهرموون
تهوافی کرد پیغهمبهری خوا عَلَيْهِ السَّلَامُ: «طَافَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي
حَجَّةِ الْوُدَاعِ عَلَى رَاحِلَتِهِ بِالْبَيْتِ وَبَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ». صحیح النسائی (۲۹۷۵).
واته: تهوافی به کهعبه و سهفا و مهروه کرد له (حجة الوداع)،
واته ههردووکیان جهوت تهوافن.

تهوافی کهعبه له (قران) دا دوو جار ده کریت به لام تهوافی سهفا
و مهروه یهك جار ده کریت، کهواته تهنانهت له پیکهوه بوونی جه ج و
عومره دا تهوافی سهفا و مهروه یهك جار پیویسته و لهسهرت لاده چیت،
له رووی حوکمیش ناگاته تهوافی کهعبه که به دلنیاپی جهوته و هیچی
لی زیاد نا کریت.

سهرتاشین یاخود کورت کردنهوه

لهپاش تهواو بوونی تهوافی سهفا و مهروه واجبی کوئی عومره ماوه پیش لهخو کردنهوهی بهرگی ئیحرام، واته ناییت ئیحرام لابریت تاوه کو سهرتاشین یاخود کورتکردنهوهی نهنجام دهدریت، نهگه کهسیک به ههله و نهزاین لایبرد، دهییت لهبهری بکاتهوه و پاشان سهری بتاشیت.

* پیویسته نهگه سهر بتاشریت یاخود کورت بکریتهوه، له ههموو سهر بگریت یاخود بتاشریت نهک چهند تهلیک له مووی سهر بری، نه م شیوازه واجبه که یی نهنجام نادریت.

ئافرهتان کورت کردنهوه له سهریان (واجبه) به لیگرتنی قژیان به هیندهی نینوکی ئادهمیزاد له ههموو خوارووی قژیان یاخود په لکه کانیان: «لَيْسَ عَلَى النِّسَاءِ حَلْقٌ، إِنَّمَا عَلَى النِّسَاءِ التَّقْصِيرُ». أبو داود (۱۷۳۲).

واته: تاشین لهسهر ئافرهتان نیه به لکو کورت کردنهوهیه.

وه باشتزین جوّریان تاشینه بوّ پیاوان: ﴿لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسِكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ﴾ [الفتح: ۲۷].
 خوی گهوره تاشینی پیش کورت کردنهوه باس کردووه لهو
 نایهتهدا.

قَالَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: «اللَّهُمَّ ارْحَمِ الْمُحَلِّقِينَ» قَالُوا: وَالْمُقَصِّرِينَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «اللَّهُمَّ ارْحَمِ الْمُحَلِّقِينَ» قَالُوا: وَالْمُقَصِّرِينَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «وَالْمُقَصِّرِينَ» ((البخاري (۱۷۲۷)، ومسلم (۱۳۰۱)، وفي رواية (ثلاثاً)). صحیح ابن ماجه (۳۰۴۳، ۳۰۴۳).

واته: پیغهمبهری خوا ﷺ دوو جار (له رپوايه تيك دا سى جار) فهرمووی: خوی پهروهردگار رهحم و بهزهیی بکه بهوانه ی سهریان تاشیوه له کوّتا جاردا دوغای بوّئهوانه کرد که له سهریان گرتووه.
 وه سوننهته له لای راستهوه دهست بیّ بکریت به تاشین یاخود کورتکردنهوه.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: «...ثُمَّ قَالَ لِلْحَلَّاقِ خُذْ وَأَشَارَ إِلَى جَانِبِهِ الْأَيْمَنِ، ثُمَّ الْأَيْسَرِ» ((مسلم (۱۳۰۵)).

واته: پیغمبر ﷺ به سهرتاشه که ی فرموو: لیروه وه واته لای راست پاشان چه پ.

به م شیویه دیته کوتایی مه راسیمی عومره و پاشان ئیحرام له خوت ده که یته وه.

خوای پهروه ردگار عومره که ت لی قهبول بکات، پاداشتی ته و اف و کاره کانت بداته وه و تاوانت بسپرته وه. (عمرة مقبولة و سعی مشكورة و ذنوب مغفورة).

ته و افی مالئوا بی

(طواف الوداع)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّى يَكُونَ آخِرَ عَهْدِهِ الطَّوَّافُ بِالْبَيْتِ». البخاري (١٧٥٥)، ومسلم (١٣٢٧).

واته: کهس له مه کهکه دهرنه چیت تاوه کو کوتا کاری ته و افی که عبه نه بییت.

له نیوان زاناکان دا رای جیاواز ههیه لهسه ر واجب بوونی تهوافی
مالئاوایی لهسه ر کهسیک که عومره دهکات، ههنديک له زانایان رایان
وايه که تهوافی مالئاوایی له عومره دا واجب نیه بهم بهلگانه:

۱. پیغمبهری خوا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تهوافی مالئاوایی له مهراسیمی حه ج دا واجب
کردوو.

۲. پیغمبهری خوا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تهوافی مالئاوایی واجب نه کردوو لهسه ر نهو
نافره تانهی که له سوپی مانگانه دا بوون له کاتی بهجیهیشتنی مالی
خوادا.

۳. زانایان رایان وایه که نه گهر کهسیک تهوافی (إضافة)ی حه جی
کرد، ده توائیت که عبه بهجی بهیلت بهی کردنی تهوافی
مالئاوایی.

کهواته تهوافی مالئاوایی بو عومره رای کوی زانایانی لهسه ر نیه،
لهم حاله ته دا باش وایه نه م کاره نه نجام بدریت بو دهر چوون له خیلافی
نیوان زانایان، نه گهر عومره کار بوی ره خسا و به ئاسانی نه نجامی دا،
گهر نا نهوه هیچ کار له عومره که ناکا و تهواوه، نه تاوان و نه

فیدیه شی لهسه ر ناکه ویت. بروانه فتاوی اللجنة الدائمة ج ۱ ص ۳۴.

بۆ زیاتر رونکردنهوهی رای زانایانی تر له م بارهیهوه که دهلین (طواف الوداع) واجبه بۆ عومره، رونکردنهوهیهکی زانای بهناوبانگی حیجاز (شیخ عثیمین) نهقل ده کهین.

شیخ محمد صالح العثیمین له کتیبی (شرح المتع ج ٧ ص ٤٠٦)، و (الجامع الأحكام فقه السنة ج ٢ ص ٣٥٩) دا دهلیت: «وبهذا يتبين أن القول الراجع وهو مذهب الشافعي و أبي حنيفة أنه واجب و أما مالك و الحنابلة فيرون أنه مستحب».

واته: بهو شیوهیه بۆمان دهرکهوت که رای مهزههبی شافعی و نهبو حنیفه بههیزه له واجب بوونی تهوافی وهدا ع بۆ عومره تاوه کو مهزههبی حنههلی و مالیکی که دهلین سونهته.

له پاش ئەمه دهفهرمویت: تهوافی مالئاوایی بۆ عومره واجبه بهم خالانهی خوارهوه:

١. بهگشتی فهرمانی داوه مهککه بهجینههیلن تا کۆتا کاربان تهوافی کهعبه نهییت بۆ ههرکهسیک به نیهتی حه ج یاخود عومره بییت بهیّ جیاپوونهوه.

۲. پیغهمبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بهو پیاوهی فهرموو که پرسپاری کرد چی بکه م له عومره ۱۵؟ فهرمووی: «اصْنَعْ فِي عُمْرَتِكَ مَا أَنْتَ صَانِعٌ فِي حَجِّكَ». البخاري (۱۸۴۸)، ومسلم (۱۱۸۰).

واته: چی له حج دا ده کتیت له عومره ش دا بیکه، بیگومان ته وافی مالئاوایی له حج دا واجبه، که واته له عومره ش دا واجبه.

۳. عومره کار سه ره تای کاره که ی به ته وافی ده کاته وه، پیویسته کورتا کاریشی به ته وافی کورتایی بیت.

۴. ته وافی مالئاوایی گهر بیکه ن دلنیا بوون و زیاده ره خساندنیکه بو کامل بوونی کاره عباده تیه کان و له گهر دن نه مان.

وه پیغهمبه ریش صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه فهرمویت: «دَعْ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ». الترمذي (۲۵۱۸)، والسائي (۵۷۱۱).

واته: واز له کاری گومانای بینه بو کاری دلنیا بوون.

وه ده فهرمویت: «من اتقى الشبهات فقد استبرأ لدينه وعرضه». البخاري (۵۲)، ومسلم (۱۵۹۹).

واته: نه وهی خوئی پاریریت له گوماناییه کان نه وه دین و کار و خوئیته تی پاریرا وه.

۵. نه بوونی به لگه، به لگه نیه له سهر نه بوون، به تایهت به لگه گشتیه کانیش له نارادایه.

۶. پاشان ته وافی وه داع له حه جی مالئاوایی دا (واجب) کراو حه جی مالئاوایی کوّتا هه وائی حه ج و عومره یه و سپره وه ی پیشوه کانیه تی، که نه و عومرانه یه که هه ندیک له زانایان کردویانه به به لگه له سهر نه بوونی ته وافی مالئاوایی تیایدا.

۷. وه عومره ی جوعرانه که ده کریت به به لگه له سهر تیا نه بوونی ته وافی مالئاوایی پیغه مبه ر عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مایه وه له مه که که دا، وه هه ر که سیک مه راسیمی عومره ی ته واو کرد و راسته و خو مالی خوی به جیه یشت نه و ته وافی مالئاوایی پیویست نییه.

که واته به گشتی ته وافی مالئاوایی زیاده (عباده) ه و متمانه یه کی ته واه بو مه راسیمی عومره که و به ریز و به به ها راگرتنی (عباده) و مالی خوی په روه ردگاره، نه وهش به شیکه له به ندایه تی و به ریز راگرتنی شیعاره کانی خوا: ﴿ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمَ شَعْبِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾ [الحج: ۳۲].

وه عومرهش ناو براوه لای زانایان به حه جی بچوک، به لّام ته وافی
مالئاوایی له سهر تهو ئافره تانهی که له روخسه تی مانگانه دان واجب نیه
و فیدییه شی ناویت نه له حه ج دا و نه له عومرهش دا: «أَمْرَ النَّاسِ أَنْ
يَكُونُوا آخِرُ عَهْدِهِمْ بِالْبَيْتِ، إِلَّا أَنَّهُ خُفِّفَ عَنِ الْحَائِضِ». البخاري (۱۷۵۵)، و مسلم
(۱۳۲۸).

الدعاء من القرآن

۱. ﴿رَبَّنَا ءَاِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ [البقرة: ۲۰۰].
۲. ﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾ [آل عمران: ۸].
۳. ﴿رَبَّنَا نَقَبَلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۳۷﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾ [البقرة: ۱۲۸، ۱۲۷].
۴. ﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾ [آل عمران: ۳۸].
۵. ﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [آل عمران: ۱۴۷].

۶. ﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الأعراف: ۲۳].
۷. ﴿رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّأْنَا مُسْلِمِينَ﴾ [الأعراف: ۱۲۶].
۸. ﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ﴾ [إبراهيم: ۴۱].
۹. ﴿رَبِّ أَدْحِلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا﴾ [الإسراء: ۸۰].
۱۰. ﴿رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿۱۷﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ﴾ [المؤمنون: ۹۸، ۹۷].
۱۱. ﴿رَبَّنَا ءَامَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ [المؤمنون: ۱۰۹].
۱۲. ﴿رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا﴾ [الفرقان: ۷۴].

۱۳. ﴿ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴾ ﴿ ۸۳ ﴾ وَاجْعَلْ لِي

لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿ ۸۴ ﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿ الشعراء: ۸۳، ۸۴، ۸۵.]

۱۴. ﴿ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ

وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأُدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿ [النمل: ۱۹].

۱۵. ﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ

فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿ [الحشر: ۱۰].

۱۶. ﴿ رَبَّنَا أْتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿

[التحريم: ۸].

۱۷. ﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا

عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿ [آل عمران: ۱۴۷].

۱۸. ﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ

أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ

الْمُسْلِمِينَ﴾ [الأحقاف: ۱۵].

۱۹. ﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ

دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ﴾

[إبراهيم: ۴۱، ۴۰].

۲۰. ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

[الأنبياء: ۸۷].

الدعاء من السنة

١. «اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةٌ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ». مسلم (٢٧٢٠).

٢. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى، وَالْعَفَاةَ وَالْغِنَى». مسلم (٢٧٢١).

٣. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ». الرمزي (٣٥١٤).

٤. «اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلْنَا مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ». الرمزي (٣٥٢١)، وابن ماجه (٣١٠٢).

٥. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِي، وَمِنْ شَرِّ بَصَرِي، وَمِنْ شَرِّ

لِسَانِي، وَمِنْ شَرِّ قَلْبِي، وَمِنْ شَرِّ مَنِّي». أبو داود (١٥٥١)، والنسائي (٥٤٨٤).

٦. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْأَخْلَاقِ، وَالْأَعْمَالِ

وَالْأَهْوَاءِ». الرمزي (٣٥٩١)، صحيح الجامع (١٢٩٨).

۷. «اللَّهُمَّ إِنَّكَ غَفُورٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي». (الترمذی (۳۵۱۳).

۸. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلُهُ وَآجِلُهُ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلُهُ وَآجِلُهُ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ مَا سَأَلْتُكَ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ مَا عَادَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ، وَأَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ كُلَّ قِضَاءٍ قِضِيَّتَهُ لِي خَيْرًا». (صحیح ابن حبان (۸۶۹)، صحیح الجامع (۱۲۷۶).

۹. «اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ، وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تَبْلُغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ، وَمِنْ الْبَقِيَّةِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا، وَمَتَّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوَّتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا، وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا، وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا، وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا، وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا، وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا، وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا». (الترمذی (۳۵۰۲).

۱۰. «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي، وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي هَزْلِي وَجِدِّي وَخَطَايَايَ وَعَمْدِي، وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِي». (البخاري (۶۳۹۹).

۱۱. «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَظِيمُ الرَّحِيمُ» . البخاري (۸۳۴)، ومسلم (۲۷۰۵).

۱۲. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّرَدِّي، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغُرْقِ، وَالْحَرَقِ، وَالْهَرَمِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِي سَبِيلِكَ مُدْبِرًا، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا» . أبوداود (۱۵۵۲)، والنسائي (۵۵۳۱).

۱۳. «اللهم إني أعوذ بك من العجز و الكسل و الجبن و البخل و الهرم و القسوة و الغفلة و العيلة و الذلة و المسكنة و أعود بك من الفقر و الكفر و الفسوق و الشقاق و النفاق و السمعة و الرياء و أعود بك من الصمم و البكم و الجنون و الجذام و البرص و سيء الأسقام» . صحيح الجامع (۱۲۸۵).

۱۴. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا» . النسائي في سنن الكبرى (۹۸۵۰).

۱۵. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ» . الترمذي (۳۴۸۲)، وصحيح أبي داود (۱۳۸۴).

۱۶. «اللهم إنا نعوذ بك من أن نشرك بك شيئا نعلمه ونستغفرك لما

لا نعلمه» . صحیح الزغب (۳۶).

۱۷. «اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبِ، وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ، أَحْيَيْتَنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي، وَتَوَفَّيْتَنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى، وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَاءَ بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ، وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيْنًا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هُدَاةً

مُهْتَدِينَ» . النسائي (۱۳۰۵).

۱۸. «اللَّهُمَّ قِنِي شَرَّ نَفْسِي، وَاعْزِمْ لِي عَلَى رُشْدٍ أَمْرِي» . النسائي في سنن

الكبرى (۱۰۷۶۵).

۱۹. «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالتَّوَيَّ، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ

شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ» .مسلم (۲۷۱۳).

۲۰. «اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا، وَزَكَّهَا أَنْتَ خَيْرٌ مِنْ زَكَّاهَا، أَنْتَ وَلِيَّهَا وَمَوْلَاهَا» .مسلم (۲۷۲۲).

۲۱. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ، وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ» .البخاري (۲۸۹۳).

۲۲. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ، وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ» .البخاري (۶۶۱۶).

۲۳. «اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ يَسَارِي نُورًا، وَفَوْقِي نُورًا، وَتَحْتِي نُورًا، وَأَمَامِي نُورًا، وَخَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا» .البخاري (۶۳۱۶)، و مسلم (۷۶۳).

۲۴. «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي، وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي جَدِّي وَهَزْلِي، وَخَطِيئِي وَعَمْدِي، وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدِي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ،

وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدَّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)) البخاري (٦٣٩٨)، ومسلم (٢٧١٩).

٢٥. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ، فِي دِينِي، وَدُنْيَايَ، وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي» أبو داود (٥٠٧٤)، والنسائي في سنن الكبرى (١٠٣٢٥).

٢٦. «اللهم إني أعوذ برضاك من سخطك وبعفافتك من عقوبتك وأعوذ بك منك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك» صحيح الجامع (١٢٨٠).

٢٧. «اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، مُدْهِبَ الْبَاسِ، اشْفِ أَنْتَ الشَّافِي، لَا شَافِيَ إِلَّا أَنْتَ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقَمًا» البخاري (٥٧٤٢).

٢٨. «اللَّهُمَّ حَسَّنْتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خُلُقِي» صحيح ابن حبان (٩٥٩).

٢٩. «اللهم إني أسألك الهدى و التقى و العفاف و الغنى» صحيح الجامع (١٢٧٥).

٣٠. «اللهم أعني على ذكرك و شكرك و حسن عبادتك» صحيح الجامع (٣٠٦٣).

۳۱. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ، وَمِنْ تَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ، وَمِنْ فَجَاءَةِ نِقْمَتِكَ، وَمِنْ جَمِيعِ سَخَطِكَ». مسلم (۲۷۳۹).

۳۲. «اللَّهُمَّ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قُلُوبَنَا عَلَى دِينِكَ». صحیح ابن حبان (۹۴۳).

۳۳. «اللهم اكفني بحلالك عن حرامك، وأغنني بفضلك عمن سواك». الصحيحة (۲۶۶).

۳۴. «اللهم إني أسألك المعافاة في الدنيا والآخرة». صحیح الجامع (۵۷۰۳).

۳۵. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ». صحیح ابن حبان (۸۶۸).

۳۶. «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ». البخاري (۳۳۶۹).

دواکارین خوای پهروهردگار سهفهری عیبادهتتان پر له
پاداشت و رهزاملندی خوئی بکات و به سهلامهتی رویشتن و
گهرانهوتان بیټ

ناوه پروك

لاپه ره

بابهت

- ۵..... پیسه کی
- ۷..... پله و پاداشتی عومرہ
- ۹..... روکنه کانی عومرہ
- ۹..... واجبه کانی عومرہ
- ۹..... سونه ته کانی عومرہ
- ۱۰..... خو شوردن (غسل)
- ۱۱..... پوشینی ئیحرام
- ۱۲..... التلیبیه
- ۱۸..... چوئیته تی چوونه ناو مزگهوتی (حهره م)
- ۱۹..... ته وافی که عبه
- ۲۹..... سه عی نیوان سه فا و مهروه
- ۳۳..... سه رتاشین یا خود کور تکر دنه وه

- تهوافی مالئاوایی (طواف الوداع)..... ۳۵
- الدعاء من القرآن..... ۴۱
- الدعاء من السنة..... ۴۵
- ناوهړوګ..... ۵۲